

כ"ח טבת תשע"ב
23 ינואר 2012

מדד המפעלים הקטנים והבינוניים

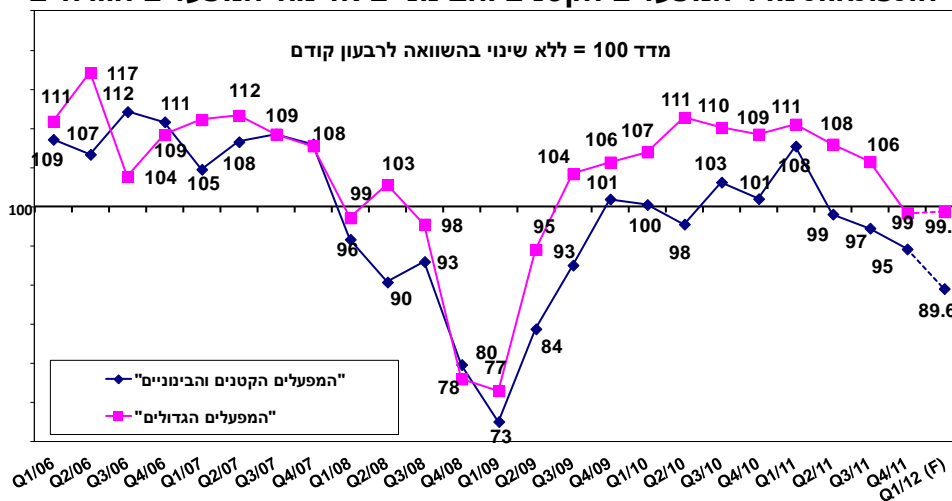
מדד המפעלים הקטנים והבינוניים¹, שנערך על-ידי מחלקת המחקר הכלכלי באגף כלכלה של התאחדות התעשיינים, מצביע על צפי להעמקת הנסיגה בפעילות התעשייתית של המפעלים הקטנים והבינוניים² ברבע הראשון של 2012.

מדד נמוך זה, שצפוי לעמוד על 89.6 נקודות ברבע הראשון של השנה, משקף את ציפיות תעשייני המפעלים הקטנים והבינוניים להמשך הנסיגה בפעילותם התעשייתית: כך, מאז הרבע השלישי של 2011 עבר מגזר המפעלים הקטנים והבינוניים לנסיגה בפעילות (97.3 נקודות ברבע השלישי ו-94.6 נקודות ברבע האחרון של 2011), אשר צפויה להעמיק בתחילת 2012 (צפי למדד של 89.6 נקודות).

עוד נדגיש, כי ההתכווצות הניכרת הצפויה בפעילות המפעלים הקטנים והבינוניים בתחילת השנה, חדה בעוצמתה בהשוואה לנסיגה שנרשמה בפעילות המגזר בשלושת הרבעונים הראשונים של 2008, ערב המשבר הכלכלי האחרון (בממוצע רבעונים אלו נרשם מדד של 93.1 נקודות).

מדד זה מבוסס על שקלול הדיווחים והתחזיות של 74 מפעלים תעשייתיים קטנים ובינוניים (עד 100 עובדים), אל מול 104 מפעלים גדולים (המעסיקים 100 עובדים ומעלה).

התפתחות מדד המפעלים הקטנים והבינוניים אל מול המפעלים הגדולים

מקור: המחלקה למחקר כלכלי, אגף כלכלה - ינואר 2012

גרף זה מציג בכל נקודת זמן את התפתחות הפעילות התעשייתית של המפעלים הקטנים והבינוניים אל מול המפעלים הגדולים, בהתבסס על שקלול דיווחי התעשיינים באשר לתפוקה, לתעסוקה, ליצוא, ולהשקעות ואת תחזיות התעשיינים לגבי שלושת החודשים הבאים, בהתייחס לאותם משתנים. כך, רק נקודת הקצה במדד (נתון התחזית לרבעון הבא) משקף את תחזיות התעשיינים, בעוד יתר הנתונים משקפים את ההתפתחויות בפועל.

¹ נערך מאמצע דצמבר 2011 ועד אמצע ינואר 2012.
² מפעלים המעסיקים עד 100 עובדים.

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

דיווחיהם של המפעלים הקטנים והבינוניים ממשיכים לבלוט לרעה בהשוואה לדיווחיהם של המפעלים הגדולים, אשר צופים לתחילת 2012 נסיגה מתונה ביותר, כמעט קיפאון, בפעילותם התעשייתית: מדד המפעלים הגדולים צפוי להגיע ל- 99.4 נקודות ברבע הראשון של 2012, זאת בדומה למדד שנרשם ברבע האחרון אשתקד (99.2 נקודות) ובהמשך למגמת האטה בקצב התרחבות הפעילות שהחלה ברבע השני של 2011.

פרוט רכיבי המדד לבחינת התפתחות מפעלי התעשייה הקטנים והבינוניים:

הצפי להעמקת עוצמת הנסיגה בפעילות המפעלים הקטנים והבינוניים ברבע הראשון של 2012, אשר בא לידי ביטוי במדד, משקף את ציפיותיהם להעמקת עוצמת הנסיגות בתפוקתם, במשלוחי היצוא ובמצבת עובדיהם. מנגד, קיפאון צפוי בהשקעות המגזר.

תעשייני המפעלים הקטנים והבינוניים צופים לתחילת 2012 נסיגה חדה בתפוקתם: מדד התפוקה צנח בכ- 9.5 נקודות וצפוי להגיע ל- 85.1 נקודות, המשקף צפי להתכווצות ניכרת בתפוקת המגזר, זאת בהמשך לשלושה רבעונים רצופים של נסיגה (מהרבע השני ועד הרבע האחרון של 2011 נרשם מדד ממוצע של 96.1 נקודות לרבעון). מנגד, מצביע מדד התפוקה של המפעלים הגדולים על צפי להתמתנות עוצמת הנסיגה בתפוקתם בתחילת השנה (מדד של 99.0 נקודות לאחר מדד של 98.1 נקודות ברבע האחרון של 2011).

בנוסף, יצואני המפעלים הקטנים והבינוניים צופים העמקה נוספת של הנסיגה במשלוחי היצוא לרבע הראשון של השנה: מדד משלוחי היצוא צפוי להגיע, על פי תחזיותיהם, ל- 86.4 נקודות, המצביע על צפי לנסיגה חדה ביותר במשלוחי היצוא, בהמשך לנסיגה חדה ברבע האחרון אשתקד (מדד של 90.9 נקודות) ונסיגה מתונה יחסית ברבע השלישי של 2011 (97.7 נקודות). נדגיש, כי הנסיגה הצפויה חדה בעוצמתה בהשוואה לנסיגה שנרשמה ביצוא המגזר בכל אחד משלושת הרבעונים הראשונים של 2008, ערב המשבר הכלכלי האחרון (בממוצע רבעונים אלו נרשם מדד של 89.8 נקודות). לעומת זאת, מדד משלוחי היצוא בקרב המפעלים הגדולים משקף צפי לקיפאון ביצוא - 100 נקודות, בהמשך למדד דומה של 99.6 נקודות ברבע האחרון של 2011.

ירידה נוספת צפויה גם במצבת העובדים של המפעלים הקטנים והבינוניים: מדד התעסוקה צפוי להגיע ל- 93.2 נקודות ברבע הראשון של 2012, המשקף צפי לפיטורי עובדים מהמגזר, זאת בהמשך לצמצום מצבת העובדים בשלושת הרבעונים החולפים (מהרבע השני ועד לרבע האחרון של 2011 נרשם מדד ממוצע של 97.3 נקודות). נדגיש, כי קצב פיטורי העובדים הצפוי מהיר בעוצמתו מקצב הפיטורים שנרשם בכל אחד משלושת הרבעונים הראשונים של 2008, ערב המשבר הכלכלי האחרון (בממוצע רבעונים אלו נרשם מדד של 96.8 נקודות). גם תעשייני המפעלים הגדולים צופים פיטורי עובדים, אם כי בקצב מתון יחסית (מדד של 99.0 נקודות בהמשך למדד דומה של 98.7 נקודות ברבע האחרון של 2011).

מנגד, קיפאון צפוי בהשקעות המפעלים הקטנים והבינוניים: מדד ההשקעות צפוי לעמוד ברבע הראשון של 2012 על 100.0 נקודות, לאחר מדד של 98.6 נקודות ברבע האחרון אשתקד, אשר שיקף ירידה מתונה בהשקעות המגזר. מנגד, צופים המפעלים הגדולים לרבע הראשון של 2012 המשך הגידול, תוך האטה ניכרת בקצב (מדד של 101.7 נקודות, לאחר 105.8 נקודות ברבע האחרון של 2011, ו- 108.8 נקודות ברבע השלישי אשתקד).

בדבר הסברים והבהרות ניתן לפנות לצוות מחלקת המחקר הכלכלי:

דפנה אבירם-ניצן, מנהלת מחלקת המחקר הכלכלי
חגית שמריהו, כלכלנית המחלקה
טלפון: 03-5198806

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

מדד לבחינת התפתחות המפעלים הקטנים והבינוניים 2010 – 2007

רכיבי המדד				מדד משוקלל של המפעלים הקטנים והבינוניים	התקופה
השקעות	יצוא	תעסוקה	תפוקה	מדד כללי	
					מדד שנתי
95.6	86.5	93.6	86.3	89.8	2008
91.3	84.2	91.1	84.9	87.7	2009
101.8	98.4	100.8	100.6	100.6	2010
101.4	99.7	99.5	99.5	99.7	2011
					מדד רבעוני
106.4	98.4	104.9	105.8	104.8	Q1/07
102.7	109.6	105.5	111.5	108.3	Q2/07
107.9	115.2	106.2	110.7	109.3	Q3/07
109.5	114.5	105.2	108.5	108.0	Q4/07
101.9	90.6	99.0	93.2	95.9	Q1/08
95.4	89.2	94.8	86.2	90.4	Q2/08
95.2	89.7	96.4	90.6	93.0	Q3/08
89.9	76.6	84.1	75.1	79.9	Q4/08
82.2	72.6	81.7	63.4	72.6	Q1/09
91.3	75.4	87.5	82.6	84.4	Q2/09
93.0	87.8	95.8	91.1	92.6	Q3/09
98.9	100.9	99.5	102.7	101.0	Q4/09
100.6	105.4	100.6	98.9	100.3	Q1/10
100.5	96.3	100.0	95.8	97.8	Q2/10
103.3	93.5	102.8	105.6	103.2	Q3/10
102.6	98.4	100.0	102.1	101.0	Q4/10
102.1	111.1	106.1	109.6	107.8	Q1/11
103.5	99.3	98.3	98.7	99.1	Q2/11
101.4	97.7	99.1	94.9	97.3	Q3/11
98.6	90.9	94.6	94.6	94.6	Q4/11
100.0	86.4	93.2	85.1	89.6	Q1/12 תחזית

מדד המפעלים הקטנים והבינוניים מבוסס על סקר רבעוני מקיף, שעורכת המחלקה למחקר כלכלי באגף הכלכלה של התאחדות התעשייתנים, בקרב מדגם מייצג של מפעלי התעשייה.

המדד בוחן אחת לרבעון את השינויים בפועל ברבע החולף וכן את השינויים הצפויים ברבע הבא לגבי מספר אינדיקטורים מרכזיים בתעשייה. המדד משקף ממוצע משוקלל של האינדיקטורים: תפוקה (45%), מועסקים (35%), יצוא (10%), השקעות (10%).

כאשר ערך המדד נמצא מעל קו ה-100 הדבר מעיד על מגמת שיפור במצב מפעלי התעשייה הקטנים והבינוניים, כאשר ערך המדד נמצא מתחת לקו ה-100 הדבר מעיד על הרעה במצב. כאשר ערך המדד הינו 100 הדבר מעיד כי לא חל שינוי במצב התעשייה בהשוואה לרבע קודם.